

SLOVENSKI NAROD.

Iz tega vsak dan, izven ponedeljke in dneve po praznikih, ter večja po pošti prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti stopne pošt-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa".
Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Javno poštenje in denar.

Ω. Hinavskim srdom na pohlep sedanjega časa in njegovega človeštva za bogastvom bje krog sebe večina dunajskega časnikarstva, ki je bilo prej, dokler je cvetelo borzijansko sleparstvo, prvo v vrsti čestiteljev Merkurja — tudi tatov boga, in ki se je sitilo iz polnih žepov „gründer“skih, da jim je pomagalo loviti pošteno zasluženi denar neskušnih lehkovernih ljudij. Sedaj, ko jim je „krah“ odmeknil precej daleč polne jasi in ko je pravda zoper „viteza“ Ofenheima razkrila brez prizanesbe blage duše njihovih pokroviteljev, sedaj pa se postavljajo na stališče „više morale“, se hudujejo na bolezen moderne družbe: na lov za denarjem, ter pridigujejo iz tega stališča načela poštenosti. Tako početje je zavedno varanje nevednih in podkopuje vero v poštenost, ker moti njene pojme, kajti nij težko spoznati, da je morali na kvar, ako se besede poštenosti zlorabijo, da zakrivajo nagoto krivičnega dobička. To pa so storili matadorji vladajoče stranke in ljubeznjivo izraelsko ljudstvo iz Leopoldovega predmestja dunajskega mesta jim je po ulicah „hoch“ kričalo.

Sedaj iščejo za to bolezen, katere rapidni prospeh so zakrivali, in za učinke bolezni, zdravila. Ga bodo našli? Težko da! Vir pohlepa po imetji je naravni nagon človeka, da ohrani svoje življenje. Ker hoče vsak živeti kar naj prijetneje in najlažje mogoče, izvira iz te volje želja po bogatstvu, katero dovoljuje lahko življenje. Ta nagon in ta želja sta le hvale vredna, vsak naj si pridobi kolikor more, toda le po poštenem potu: s poštenim delom za pošteno plačilo.

Ko si tako pridobi pošteno bogastvo, potem naj ga uživa — makar brez dela, ako

se mu poljubi. Saj blagostanje je neogibno potrebno bodisi za duševni in telesni razvitek posamezne osebnosti, bodi si za razvitek narodov. Omika osebe, omika naroda je odvisna od boljšega ali slabšega materialnega stanja posameznika in naroda, ker učilišča — viri omike — bodo le takrat dobro obiskovana, kadar bode ljudstvo v primerno dobrem materialnem stanju, ter ne bode pregrešalo pri vsakdanjem domačem delu nežnih rok mladega naraščaja, katerega duh je objekt šole, in katerega ravno siromaštvo staršev šoli mnogokrat odteguje, — učilišča bodo le tedaj dobra, ako bodo učitelji dobri. To pa bodo le takrat, kadar bodo imeli sami sredstva za lastno izobraženje, in to sredstvo je denar.

Omika tedaj zavisi od blagostanja, recimo od denarja, in ker omika dela še le človeka sposobnega za uživanje državljanske svobode, zavisi tudi poslednja od denarja. Zaradi tega je dolžnost vsacega si s poštenim delovanjem pridobiti primerno blagostanje, je dolžnost naroda celega, da se izkoplje iz duha in telo morilne siromašnosti, katera je sovražnica morale in katera človeka ne pusti do omike, do svobode.

Za to se je že čestokrat na tem mestu poudarjala potreba narodno-gospodarskih naprav v povzdigo narodnega bogastva.

Take naprave so zlasti delniške družbe, v katerih se zbere velik kapital iz malih donoskov, da se potem velika podvzetja, katerih bi posamezni kapitalist ne zmogel, v občno korist pokličejo v življenje. Akcijske družbe so naj višji razvitek asocijacijskega načela. Take družbe so za današnje življenje potrebne, in ko bi jih ne imeli, ali ko bi obstoječe, ki se morejo vzdržati, razpale, bil bi to nazadek v narodno-gospodarskem življenju.

To je njihova dobra stran. Slaba stran pak je ta, da se lahko zlorabijo po ustanovnikih, kateri hote obogateti na škodo delničarjev. Nekoliko taci mož se združi rekoč, da bodo osnovali: recimo kako železnico, fabriko, banko itd. in pošljejo mej nevedno množico vabilo polno mičnih izgledov na lahek dobiček brez dela: za bore stotak na akcijo obljubi se jim velika dividenda vsako leto. Po nagonu človeškega srca do bogate mize, jih kupi veliko take akcije, ustanovniki najamejo kričače, kateri jih hvallijo, ljudstvo postane pozorno na srečne papirje, je kupi, proda za več denarja drugemu srečnemu, in na tak način nastane igranje z akcijami, denes jih kupi, da se jutri draže proda. Taci podvzetij se veliko ustanovi, mnoga s solidno podlogo, z resničnim namenom, koristiti občinstvu in sebi, druga uže od početka brez upanja, da bi podvzetje prosperiralo, le z namenom, da ustanovniki dobe akcijski kapital v roke, kateri smokne potem v njihov žep in ostane v njem, podvzetje pride tako na kant, delničarji pa ob svoj denar, in oni, kateri jih imajo v posesti takrat, ko se zve za slabo stanje njihovo imajo papir brez vrednosti. V velicah mestih, v središčih kupčije in industrije se osnuje o gotovih časih mnogo zavodov poslednje popisane vrste; zakaj? ker vsak želi na lahek način obogateti in ker je igra z akcijami posebno lahek način obetajoč pak veliko bogastvo. Ustanovitelji sleparji poznajo človeško slabost, ter zidajo na njo svoje početje. Ta človeška slabost postane strast, ki se oklene z železnimi rokami celega ljudstva, lov za srečo na borzi postane geslo, — in ljudij, ki to strast zlorabijo ne manjka nikdar. Naravni nagon do imetja postane bolezen, ki se prime milijonov ljudij. A kazen ne izostane, papirji družb brez solidne podloge ne mo-

Listek.

Slovenska bibliografična rariteta.

(Spisal Ferdo Kočever.)

Pred nekoliko dnij je iz „Gajeve narodne tiskarne“ v Zagrebu izšla knjiga pod naslovom „Knjižnica Gajeve, ogled bibliografskih študij, spisao i na svet izdao Velimir Gaj“. Ta knjiga je katalog knjižnice dr. Ljudevit Gaja, ki se ravno sedaj zavoljo prodaje preceňuje. Kdo ne pozna dr. Ljudevit Gaja, stvoritelja ideje „il rizma“, obuditelja nove hrvatske literature, in ob svojem času prvega jugoslovanskega rodoljuba! Ta mož je po svojih potovanjih po celem slovanskem jugu marsikatero dragoceno starino pogina rešil, ter zlasti nabiral ostanke iz starejših časov jugoslovanske literature. Marsikatera hrvatska in slovenska knjiga iz

prvih časov knjigotiskarstva je v njegovej zbirki varno zavetje našla. Sedaj je njegov vredni sin Velimir izdal pod gore navedenim naslovom katalog očetove knjižnice. Na strani 51. kataloga našel sem slovensko knjigo sledečega naslova katalogizovano: „Kronika vezda znovih zpravljena, kratka Szlouvenskim iezikom po D. Antolu Pope Vramezu, kanouniku Zagrebechkem. Psal. Domine gressus meos dirige. Stampane v Lublane po Iuane Manline leto 1578. 4. Apposita annotatione manu L. Gaji scripta: Jedinieksemplar drugoga izdanja nalazi se u licejskoj knjižnici u Ljubljani. Eksemplar je onako dobro sačuvan, kano da je nov. — Ovo je točno preštampan naslov jedinoga zasad poznatoga eksemplara drugoga izdanja ove

vrlo zanimive knjige, koje prvoga izdanja od iste godine 1578. jedini u svem učenom svetu poznati eksemplar nalazi se evo u mojoj knjižnici. U Mirogoju 8. srpnja 1860. Ljudevit Gaj m. p.“ — Iz naslova se vidi, da je Vramčeva kronika uže tri sto let stara, ter da je doživela uže prvo leto svojega izšastja dve nakladi. Eksemplar, ki se nalazi v Gajevoj knjižnici, je od prve naklade, eksemplar licejske knjižnice v Ljubljani pa od druge naklade.

Ali je Gajev navod, da sta ta dva eksemplara „unica“, resničen, to je ravno tako teško zanikati, kakor trditi. Vpraša se tudi, kako je Gaj seznael, da se v licejske knjižnici v Ljubljani en eksemplar drugega izdanja nahaja? Gotovo je Vramčeva kronika zelo redka knjiga, ker jo do sedaj kolikor je meniznano, noben bibliograf, noben zgo-

rejo dolgo imeti zaupanja kupcev; boječ se, da bode podvzetje prej palo, predno bode mogel posestnik akcij jih zopet prodati, hoče takrat vsak prodati, a kupiti nihče, akcija je brez vrednosti. In kadar se to zgodi, pri veliko družbah, tedaj vplivajo tudi na solidne institute, tudi teh akcij nihče neče in „krah“ je gotov.

Bode to kedaj bolje? Težko. Čem bolj se razvija industrija na raznem polji, čem bolj se odpirajo pota kupčiji, tem gosteje so take krize zapisane v zgodovini narodnega gospodarstva. Naravno. — Več potreb za življenje, večja želja več imeti, in dokler bode ljudstvo lahkoverno in nevedno kot je sedaj, dokler ne bode vsak sam se prepričal o solidnosti in mogočnosti vspeha taci podvzetij, tako dolgo ne bodo kraki izmrli.

Za to smo rekli za početka, da zavzima dunajsko časnikarstvo kvarno stališče, ako se sedaj vseda na konja više morale, ter hoče svoje lastno početje predkrahove dobe s tem olupšati. Nagon po bogastvu je naraven in bode odmel še le s človeškim rodom. Ta nagon držati v mejah, katere mu stavi morala, je nalog izobraževalnih naredeb, h katerim se prišteva tudi časnikarstvo. Opozorovati občinstvo na sleparska početja, o katerih je govorjenje, je njegova dolžnost, in to takoj, ko se rodé, potem ne bode treba zlorabiti moralo, klicaje jo na pomoč, kadar uže nij več pomagati. Ko ne bode več ljudij, ki bi se dali oslepariti, zginil bode stari rod sleparjev in krize v gospodarskem življenji bodo bolj redke. Pohlepa po bogastvu pa ne bode zatrl nobeno sklicevanje na višjo moralo, dokler žalibog ima veljavo izrek, da „človek toliko velja, kar plača“.

Gospodarske razmere našega naroda so še priproste, treba je obče koristnih naprav, da se zboljšajo, in ker se je moderno vitezstvo za srečo importiralo k nam le po tujcih: vide Treunstein in drugi — smo prepričani, da bode šlo zboljšanje brez škodljivega motenja svoj naravni pot.

Govor slovenskega poslanca gosp. dr. Razlaga

v državnem zboru 10. marca.

Ker so mi znane kmetske razmere mnogih dežel, si tedaj dovoljujem izraziti svoje opazke visokej zbornici, kajti zdi se mi, da je obdačenje kake hiše le z enim stanovanjskim oddelkom, vendar previsoko, ako bi se v vseh slučajih vzela najnižja užitna cena z 10 gld. — V južnih krajih — in kakor sem čul, tudi deloma na Češkem in v Galiciji —

hišice, posebno čestokrat pri vinogradih, ki imajo tako mala okenca, da človeška glava ne more skozi. Taka hišica je le namenjena za stanovanje kakej osebenici in le v nesrečnih krajih za celo rodovino, omenjam na pr. neko občino v ptujskem okraji na Štajerskem.

Naj se prevdari, da morebiti oni gospodje, ki najnižjo koristninsko vrednost računijo na 10 gld. in menijo, da je v pravem primerji s 12 ali 14 gld., pri hiši z dvema stanovanjskima prostori — in mislijo, da se tu govori le o kmetskej hiši, ki ima prostorno sobo in še druge postranske dele, ki zadočujejo celey rodovini za stanovanje. Toda oni mali hišni prostori, ki se nahajajo v taci siromašnih in večinom iz lesa narejenih bajtah, bi po mojem mnenji glede obdačenja z ozirom užitne vrednosti v znesku 10 gld. ne bili v nobenem razmerji z redno kmetsko hišo, morebiti z dvema prostornima stanovanjskima oddelkoma, katerih užitna vrednost se je postavila na 12 ali 14 gld.

Nekaj podobnega, kakor te hišice v južnih krajih, nahaja se na Hrvatskem, kjer žive še skupno rodovine, tam je običaj, da, kadar se vzameta dva mlada zakonska, se takoj še prizida ena nova sobica in je tako v ene hišici pod eno streho 12 do 14 sobic.

Torej se nahaja, da se tam ne nalagajo davki v takovej meri, kakor je pri nas in morebiti bodočno še v večej meri, zato rej smatrajo tam kranjske in štajerske davkovne knjižice kot odstrašljiv izgled.

Ako se tedaj na to oziramo, da bi bilo zelo želeti, ko bi imela vsaka rodovina več, nego en stanovanjski oddelk, se tedaj razen teh uzrokov, ki so je naveli uže nekateri gospodje predgovorniki iz zdravotnih in uravnih ozirov, mora se ozir jemati na izredne kmetske razmere, vsled katerih posestnik ne ostane do svoje smrti tudi gospodar na svojem prejšnjem posestvu, nego izroči gospodarstvo svojemu nasledniku, pogodivši se prej z njim o vzdrževanje za svojo starost. To je tako znani izgovorjeni užitek ali kot, in oni se tedaj zove užitkar v pokoju, kar je tu na Dunaju neznano. Zgodi se v taci slučajih, da za sé, mogoče tudi za svojo ženo, ali pak za preskrbljena deca potrebuje posebej stanovanja, in ker naraste tudi novemu gospodarju rodovina, je dokaj jasno, da bi se založba več stanovanjskih oddelkov po hišah kmetskega prebivalstva morala pospeševati.

Ako bi se tedaj ustanovila najnižja koristninska vrednost pri enem stanovanjskem oddelku na 5 gold., a pri dveh le 4 gold. bil bi tedaj razloček mej 5 in 8 gold., in

se pa do sedaj nij brojila niti k slovenskemu še manj pa k hrvatskemu slovstvu, nego je nekakšno avtonomijo uživala. Kranjska slovenščina na ene in srbo-hrvatščina na druge strani iztisnili ste vzhodno-slovensko narečje iz književnosti. Denes živi samo še en pisatelj tega narečja, kateri je pa tudi uže zdavnaj pero odložil, in ta mož je zagrebški kanonik in škof „in partibus infidelium“ Kristianovič. V Zagrebu se denes v tem narečji nič več družega ne tiska, nego koledar za Zagorje. Slovstvo vzhodne slovenščine še zmirom čaka svojega pisca. Iz vzhodne slovenščine bi se mogel slovenski slovar lepo obogatiti, slovenska gramatika izčistiti in slovenska sintaksa in slovenska frazeologija tujega posnemanja otresti se.

pri treh taci prostorih mej 5 in 12 gold., in blizu v tem pravem razmerji in vesela prikazen, ki se zdaj more opazovati v nekaterih deželah, bi se objavila tudi kje drugje, ka bi se namreč dobra in pred požarom varna poslopja, z mnogimi stanovanjskimi oddelki napravila.

Na ta način, kakor omenjeno, bi bilo moč, one prostore, ki se težko morejo smatrati, kot ljudska bivališča, ker po zimi čisto domače živali, posebno kuretna mora iskati v njih zavetja pred mrazom, enakomerno in ne previsoko obdavčiti in mogoče, da bi se za nekatere teh predmetov določeni davek v znesku 1 gld. 40 kr. še znižal, na drugej strani pak po vsej pravici se zvečšal za boljše poslopja.

Dovoljujem si tedaj, predlog moj priporočati v obveljavo visokej zbornici, ter prosim odkazati vse dosedanje predloge odboru v pretres.

V Ljubljani 14. marca.

Uradni tukajšnji list od sobote nam je prinesel poročilo o zboru tukajšnega nemškutarskega „konstitucionalnega“ društva. Zanimivo je kar sta dva govornika govorila, dr. Schrei in dr. Steiner. Poglejmo!

Dr. Schrei, eden najljutejših privržencev stranke birokracijancev in ponemčevalcev, ob enem tudi predsednik rečenega društva, je, govoreč o volitvah v ljubljanski mestni zbor mahnil tudi po slovenski stranki in jej očital, da ima (ta naša narodna stranka) le samopridne namene (dass sie nur egoistische Zwecke verfolgt). To nam očita mož ustavoverne nemške stranke, eden vodjev nemške stranke! Kje jemlje dan denes nemškutarska stranka ono drzno čelo, nam samopridnost očitati, ko si mora eden njenih vodij „meso od njihovega mesa“, od ustavoverne stranke do ministerskega stola pozdigneni dr. Giskra dati očitati, da je po 100.000 gld. iz tujega denarja v svoj žep spravil? Kako nam more samopridnost očitati se od stranke, katere drugi minister in vodja dr. Banhans si je javno pred sodiščem od Neude moral očitati dati, da je sindikatne dobičke vlekel baš kakor Ofenheim? Kako se more nesramno egoizem očitati nam, kateri težavno in le na malo neodvisno svojo moč opiti v teški opoziciji za svoje narodno prepričanje vztrajemo z izgubami, a v ustavovernih krogih vlada taka gujiloba, da uže lastni organi vpijejo po stranki „der ehrlichen Leute“ s tem priznavajoči, da njihova dosedanja stranka nij stranka poštenih ljudij? Kako se naposled drzne nemškutarska stranka nam „le egoistične namene“ očitati, ko vendar morapotuhнено od nas sprejemati udarec, da je njena zadnja akcija na Kranjskem rodila sleparije in goljufije, a se v svesti svoje krivde niti ne gane! Bruno z očmi g. doktor Schrey, potem iščite pezdinje v naših očeh. Sicer ste pa baje juristi in veste kaj pomenijo besede zgoraj debelo natisnene uže bog zna kolikokrat.

Drugo „veliko“ besedo je govoril dr. Steiner, katerega smo do sedaj za razumnjšega moža imeli, in ki je najmlajši ustavoverec v Ljubljani (ako hoče mu prav zanimive uzroke povemo, zakaj in odkod je njegovo politično Benjaminstvo). On je bodril in opominjal nemškutarske brate, naj delajo proti „društvom, ki so proti konstituciji“.

dovinar, noben jezikoslovec, noben literarhistorikar napomenil nij. Prebravši naslov te knjige, je bil moj prvi pot k gosp. Vel. Gaju. Pa — prišel sem prepozno. Pred menoj so namreč bili uže trije znatiželjni možje pri Velimiru Gaju zavoljo te knjige. Jaz sem se stoprv kot četrti na njo naročiti mogel. O zadržaji knjige sedaj ne morem nič poročati. Opozorujem pa ljubljanske zgodovinarje na eksemplar ležeči v licealni knjižnici. Vramčeva knjiga je brez dvombe pisana v provincijalno-hrvatskem narečji, katero se je še do pred 150 leti slovensko imenovalo. (To naj pomislijo hrvatski Starčevići s svojim „bog i Hrvati“ in Hrvatska in vse Hrvatska, pa nič Slovanstva. Uredn.) To narečje ima precej veliko literaturo, ki

Prosimo g. dr. izvolite nam jih imenovati. Mi v Ljubljani nobenega tacega ne poznamo. Če mislite s tem slovenska društva, prav navadno denuncirate in obrekujete, ker dokazov nij vam ni komu družemu mogoče navesti. — Nadalje najmlajši, da si po letih uže postarni nemškutar dr. Steiner želi, naj kazinoveci v slovenskem jeziku brošurice o postavah mej narod izdajejo. Dobro! Le naj začno z volilnim redom v trgovinsko zbornico, potem se bodo morda njih organi pri volitvah postavnejše vladali. Samo eno pojde težavno: pisalcev in bralcev bode manj. G. advokat Steiner bi sicer časa dovelj imel, ali družega bode manjkalo posebno peresa in glave za taka dela.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 15. marca.

V **državnem zboru** je zavržen bil vsled peticije storjen predlog naj se volilno pravo razširi, (naj se kmetom tako številu zastopnikov da, kolikor v primeri z meščani več davkov plačujejo). Nemci so zopet svojo slavno pravičnost pokazali. — Potem se je govorilo o noveji univerzi črnoviški. Poslanec Hormuzaki je izrekal željo, da bi se rumunski jezik bolj spoštoval, Sness je spoznal, da ta univerza služi političnim nakanam, razširjenje germanizma na vzhod, isto je priznal Plener. Na zadnje je bil vladni predlog naj se postava o tej univerzi potrdi sprejeta.

Ogerski ministri so se udeležili pojedine, napravljene v praznovanje 25 letnega obstanka magjarskega lista „Pesti Naplo.“ Minister Tisza je napiljal ogerskemu časnikarstvu, ki je bilo v brambi ogerske države vedno edino in prepričano.

Vnanje države.

Črnogorski knez hoče diplomatičnega zastopnika v Carigradu imeti. Dve velevlasti baje to terjatev podpirati.

V **francoski** narodni skupščini je Buffet bral program novega ministerstva, kateri je jako konservativen. Republikanci niso zadovoljni z njim.

Iz **Berlina** se poroča, da je urednik „Germanije“, Koziolok obsojen na več let težke ječe, ušel čez mejo, da se je ostrej kazni nemške tiskovne svobode odtegnil.

Irski upornik Mitchell, katerega volitev angleški parlament onidan za to nij potrdil, ker Mitchell nij dostal kazni kot upornik l. 1848, bil je v Tiperarij na Irskem zopet voljen s 3119 glasovi proti 746. Uporni duh na Irskem nij pojenjal.

Angleška bode do konca 1877 l. 26 novih obkovanih vojnih ladij izdelati dala.

Dopisi.

Iz Proseka pri Trstu 12. marca.

[Izv. dop.] (Lep dokaz omike tržaške italijanske mladine.) Ob nedeljah nas navadno obišče mnogo občinstva iz mesta, katero prihaja, kakor samo pravi, „kapljico dobrega vinca pit“. Tako nas tudi pretečeno nedeljo pohodi petorica italijanskih mestnih mladeničev, kateri so po obrazu in neproporcijoniranem nosu sklepajoč, bili židi in po njihovem obnašanji jih sodeč, fantalini v pravem pomenu besede.

Vstavijo se v neke gostilni, in komaj so se dobro najeli in napili, uže začnejo zabavljati čez Slovence, okoličane in posebno nad našega vrlega poslanca gosp. Nabergoja. Blizu njih je sedel v krčmi tukajšnji mesar g. G. On to nekoliko časa poslušal, a ko mu je bilo uže preveč, vstane,

ter jim blizu tako-le prav dobro reče: „Vi, ki se prištevate k civiliziranemu narodu, vi, ki imate toliko šol v mestu, da vse od njih margoli! vprašam vas, ali vas nij sram, kaj tacega izustiti, ter zabavljati in zmerjati ljudi, ki vam nič žalega ne storé? A dobri mož! zdaj je stoprv segnil v sršenovo gujezdo. Na to se oni kar spogledajo, ter segajo v žep, — po kaj? — kdor Italijana pozna, bode takoj uganil — po nože. Ko mož vidi, da je najboljša take ljudi pri miru pustiti, vstane, ter gre proč od mize. A peklo ga je vendar, ko je premislil, da mora tacim paglavcem molčati. Iz te zadrege ga reši baš takrat vstopivši g. R. Eden večji junak kot drugi. In ko mu g. G. začne pripovedovati, kaj se je zgodilo, ter skupaj začneta zavračati te pobaline, se židki tako prestrašijo, da molče vtaknejo nože v žepe, ter s trepetajočimi blačicami poberó kopita. In kar velja o tej petorici, to se sme reči o večini tržaške italijanske mladine, katere parola je „z nožem“. Onima gospodoma pa naj bode tu izrečena lepa hvala, da sta branila našo čast po moževsko.

Domače stvari.

— (Poslanec g. Pfeifer) je v državnem zboru zadnjo soboto vlado interpeliral, zakaj ne imenuje škofa za ljubljansko škofijo, ki je vsled odpovedi g. Vidmarja uže dve leti prazna.

— (Ljubljanski „Tagblatt“) ne ve kako bi drugače napal in obrekoval narodnega kandidata za volitev na Notranjskem pa mu očitá, da je na slovenskem gledališnem odru nekdaž izvrstno igral. Čudno, da štejejo nemškutarji „kulturonosi“ dramatično predstavljanje mej politične grehe. Sicer se je baš te dni čitalo o predstavah v salonu Auerspergovem na Dunaji, kjer so igrali udje najvišje avstrijske nemške in ustavoverne aristokracije. Zakaj nij „Tagblatt“ teh svojih načelnikov osmešil? Dalje pa, kar zadeva slabega dovtipa ali „witz-a“, da je igral g. G. rolo v francoskej igri: „pesek v oči“, — moramo pač odločno odbijati sumničenje, da se od narodne stranke meče „ljudstvu pesek v oči“, ako to sumničenje prihaja od tiste nemškovalne ustavoverske stranke, katera je uže tako vse sramovanje izgubila, da si mora od nas uže tako dolgo sleparije in goljušije očitati dati, pa se, ker se krivo čuti kakor tepen dečak samo mirno potuhne, ne da bi koražo imela storiti, kar bi vsak pošten človek storil.

— (Pol. društvo „Edinost“) v tržaški okolici je imelo v nedeljo občni zbor, katerega se je 200 osob udeležilo. Dopis jutri.

— (Udom političnega društva Soča!) Vabijo se s tem vsi udje političnega društva „Soča“, da pridejo k občnemu zboru v torek dne 16. t. m. Zborovalo se bode v Gorici v gostilni „pri Lizi“, začetek točno ob pol 2 uri popoldne. Dnevni red: 1. Govor podpredsednika; 2. poročilo tajnika in denarničarja; 3. preuredba pravil glede mesečnine; 4. volitev predsednika in 9. odbornikov. 5. nasveti posameznih udov. Ker bode po dovršenem občnem zboru še drugo posvetovanje velike važnosti, naj se potrudijo udje, da bodo navzoči v velikem številu.

— (Porotniki) so bili v Ljubljani včeraj izžrebani. Imena priobčimo jutri. — V Novem mestu se obravnavanja uže vrše. Zanimivo obravnavo od tam priobčimo v enem prihodnjih listov.

— (Vreme) imamo tu zopet solнечно.

— (Premeščanje.) C. kr. sodn. adjunkt g. Alojz Cantoni je iz Metlike v Postojno prestavljen. — V Zatičino pride za adjunkta g. Lj. Jenčič.

— (Iz Karlova) se nam piše, da je tam umrla Dragojila Jarnevič, zaslužna hrvatska pisateljica, v 63. letu svoje starosti.

— (Bele vrane.) Iz Sežane se „Soči“ piše: Tukajšnji ces. kr. notar g. Franc Pitamiec spiše vseh svojih notarskih in drugih opravil gotovo 98% po slovenski. On je tudi najbrž edini notar na Slovenskem, ki ima slovenski uradni pečat. Tudi tukajšnji gosp. odvetnik Josip dr. Ostertag začel se je pogostoma posluževati slovenskega jezika v sodnijskih spisih. — Čast torej, komur čast tiče!

— (Semenj v Trnovem) na Notranjskem, ki je imel biti 22. marca je od c. kr. deželne vlade zopet prepovedan, torej za sedaj ne velja nasprotno naznanilo, ki je bilo v našem listu mej inserati prejšnjega tedna.

— (Na Laško) se do sedaj iz naših primorskih mej nij smela goveja živina na prodaj goniti zaradi živinske kuge. Sedaj je italijanska vlada to prepoved preklicala in rogata živina se bode smela zopet na Laško prodajati, bode torej najbrž v ceni poskočila.

— (Živinoreja.) Iz Kroke se nam piše: Na Samniku pri Kropi ima oštir Boštjan prasico, ki bode na št. Jurij še le 3 leta stara in je v petih kratih 59 (devet in pet deset) prasecev storila. — A pri tej hiši je res gospodar pravi živinorejec.

Poslano.

Podpisani šolski svet v Senožečah se v prvi vrsti šteje poklican, brez vse mere strasten dopis iz Senožeč dne 7. februarja v „Slovenca“ preklicati. Dopisun se sklicuje na neki dopis iz Vipave, katerega je gotovo tudi on pisal, ali narekoval. Iz vsega dopisa se vidi, kako neutrudljivo in zagrizeno preganja in obrekuje tukajšnjega občno spoštovanega, uže čez 34 let na tukajšnji šoli šolsko mladino učečega učitelja in sedajnega c. kr. okrajnega nadzornika g. Karola Demšarja. On mu našteva mnogo naslovov, pa vendar jih je še nekaj pozabil, tedaj mu jih mi v spomin pokličemo. Gospod Demšar je tudi predsednik krajnega šolskega sveta, pred, ko je bil nadzornik, tudi zastopnik učiteljev pri okrajnem šolskem svetu, ud kmetijske družbe, posestnik „zlatega križa za zasluge“, cerkveni ključar etc. etc. Rad bi mu tudi službo in številko obesil, katero je morebiti on nosil in opravljal. Toliko smo prepričani in moramo resnično pričati in tudi podpisani v šoli stanujoči katehet gospod Ivan Zagorjan spričuje, da nij nikoli zapazil, da bi kdo mej učnimi urami šolo motil, ali, da je kaki ropot, in da Demšar svoje dolžnosti, kakor učitelj in občan na tanjko in vestno spolnuje, to pokaže tudi, ker se njegovi učenci v četrti razred jemljejo in dobro nepredujejo. Dosti jih poznamo, ki so samo k njemu v šolo hodili, ki so zdaj uradniki, poštarji, kupčevalci v Trstu in doma, izobraženi rokodelci in kmetovalci morebiti, da se dopisnik sam prištevá k tistim izrodkom. Prepričani smo se tudi vsako leto pri preskušnjah, da se otroci uče vseh predpisanih predmetov, in veselje je videti v spomladi in poleti učitelja in učence v drevesnici, kjer se v prostih urah sadjoreje učé.

Pa kaj pomaga to, sovražnik vidi skozi druge očale, in če se kači na glavi stoji, še zmirom z repom opleta, in misli, da ima v repu tudi strup. Dopisnika nij treba več opisovati, zakaj pri nas ga vsaki dobro pozna.

Senožee, 21. svečana 1875.

J. Piano, podpredsednik. Anton Može, Miha Može, Martin Markovčič, Josef Perhavec, Fr. Mahorčič, odborniki.

Da je gospod učitelj Karol Demšar ob poduku odločenih urah vselej v šoli, da si vspešno prizadeva mir ohraniti, v svojem razredu mej učenci, da ga mej šolskimi urami nikdo ne moti v podučevanju, podpisani potrjuje.

Senožee, 25. februarja 1875.

Ivan Zagorjan, katehet.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskega stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenost, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabost in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriceval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spricevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbell, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castelu Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spricevalov.

Spricevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glode vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan glode Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spricevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spricevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalescière je 4krat tečnaja, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, glode hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., Revalescière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. a 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu a v ploščicah 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu 24 tas 120 tas 10 gold., 248 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Fahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcih pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah kakaznicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

16. marca 1875.

Razpisano je: Štipendija Ant. Jočevškova vit. v. Fichtenau za šolsko leto 1874/5 v znesku 311 gld. do konca t. m. pri knezoškofjskem uradu.

Javne dražbe: Mat. Benčičevo posestvo iz Črnomlja, njive, pašniki, vinogradi itd. 18. marca (Črnomelj). — M. Zdrnjevo iz Kremenč, 31. marca (III. Ljubljana). — A. Prodovicevo iz Hrasta, 431 gla 30 marca (III. Metlika). — Jos. Mahkotovo iz Zavrstnika 18. marca (II. Litija). — Ljud. Milačeva graščina Bukovce, 5. aprila na ljub. magistratu.

Tuji.

14. marca:

Evropa: Aichinger iz Celovca. — Leč iz Celja. — Brancheti iz Siska. — Dr. Dolenec, Lakner iz Loža.

Pri Slonu: Preis iz Dunaja. — Kobau iz Karlova. — Bunser iz Ludwigsburga. — Hočevar od Turjaka. — Schröder iz Dunaja. — Lederer iz Ribnice. — Oto iz Dolenjskega. — Schoten iz Dunaja. — Tauffer iz Višnje gore.

Pri Malici: Elias iz Dunaja. — Globočnik iz Postojne. — Neuman iz Dunaja. — Mihalek iz Moravskega. — Herlt iz Dunaja. — gr. Thurn iz Radovljice. — Bohutinski iz Dvora. — Obermayer z gospo iz Dunaja.

Natječaj.

Usled zaključka gradskoga zastupstva od 11. ožujka 1875 imade se kod podpisanega gradskoga poglavarstva popuniti mjesto gradskoga živinara.

S ovim mjestom skopčama je godišnja platja od 500 fr. (pet sto forintih a. v.) i pravo na mirovino po propisih postojećih za državne činovnike.

Natječatelji imadu svoje molbenice obložene diplomom živinara i dokazom, da su hrvatskom ili kojemu drugomu slavenskomu jeziku vješti, najkasnije do 31. ožujka t. g. ovamo podujeti. (78—1)

Gradsko poglavarstvo u Karlovcu.

11. ožujka 1875.

Za načelnika gradski sudac:

Makso Tuškan.

Dunajska borza 15. marca.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld	55 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	95
1860 drž. posojilo	112	50
Akcije narodne banke	963	—
Kreditne akcije	238	75
London	1	30
Napol.	8	87
C. k. cekini	5	23
Srebro	104	50

Zobni zdravnik

dr. Tanzer,

učitelj zdravništva za zobobol na graškem vseučilišču,

bode pričel v Ljubljani „Hotel Elephant“, šte. sobe 21 in 22 v I. nadstropji, 14. t. m. svoje zdravniško in tehnično zdravljenje zob.

Ostane pak tu le 14 dni, t. j. od 14. do 27. t. m., na kar posebno opozorjuje podpisani svoje p. t. pacijente. (76—2)

Gradec, 11. marca 1875.

Dr. Tanzer.

Dobro znana in zelo obiskovana kréma, kafetarija in kegljišče

„Vincarje“

v Škofji Loki se na prav ugodne pogoje črez poletje v najem daje. Adresa: August Deisinger v Škofji Loki. (77—2)

Naznanilo prodajalnice!

Tovarniška zaloga platna in novošegnega blaga

na Dunaji,

Josefstadt, Kochgasse, šte. 36.

Vhod skozi „Alserstrasse“,

je sklenila, svoje izdelke, ne več kakor dosedaj izročevati le prodajalnicam 27 krajcarjevim, temuž preskrbljevati prodajo v velikem in na drobno sama, ter določila za vse predmete enotno ceno za 1 kos 30 vatlov za gold. 7.50, tucat za 12 kosi za 3 go'd. in sicer sledeče predmete pravobarvanega perkalina po 30 vatlov, batist, jaconete in mouse ino, novošegnega robe za obleko, škotske in gladke barve, volnata preja, holandsko, beliško in domače platno, beli širting in šifon na srajce, žnorice in barvani parhant za obleko, angleška platnena roba za domačo obleko, bela dvojtkanina in damaškova roba, barvani posteljni kanafas, beli in rumeni nanking, pisana roba za meblje, bela obrobljena zagrinjala, damaškovi in dvojtkaninovi robci. Dalje tucat 12 belih robcev od rumburškega platna, najfinejši, žepni robci od batista z barvenimi obrobi, servijeti od dvojtkanine in damaška, bele in barvane čisto platnene desert, turške piké obrisače, batistni in kotonni robci za na glavo, barvene in plave, gospodske žepne rutice, in vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Naročila iz dežele se baš tako vestno in pošteno izvršujejo, kakor bi se izbralo osobno a kar ne dopade, se takoj vzeme nazaj.

Adresa je:

An die Fabriks-Niederlage,

Kochgasse 36 in Wien.

NB. Za poskušnjo razpošiljamo tudi polovične kose 15 vatlov in pol tucata 6 kosev. (50—4)

V c. k. avstrijskih deželah od visocega ministerstva za notranje zadeve povoljena

orlova linija (Adler-Linie).

Nemško transatlantično parobrodno društvo.

Direktna poštna parobrodna vožnja mej

Hamburgom in Newyorkom

na krasnih in brzih poštah parobrodih ali parnikih I. razreda, péze 3600 ton in 3000 konjske moči.

Goethe, 25. marec. Gellert, 8. aprila. Herder, 22. aprila. Schiller, 1. aprila. Lessing, 15. aprila. Klopstock, 29. aprila.

in dalje vsaki četrek.

Vsaka osoba plača: I. kajuta 405 tolarjev, II. kajuta 300 tolarjev, mej-paluba 90 tolarjev.

Natančneje se izve pri inozemskih agentih društva in

glavnem ravnateljstvu v Hamburgu, St. Annen-Platz 1,

Dopisi in telegrami naj se adresujejo: „Adler-Linie — Hamburg.“

(4—6)